

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Unil AS

□

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Unil AS oppfyller våre krav til gjennomføernivå. Les mer om gjennomføernivå **her**.*

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Unil er en del av NorgesGruppen, Norges største dagligvareaktør, og vi har ansvaret for NorgesGruppens merkevarer. Vi har en kompleks og global verdikjede med råvarer fra alle verdenshjørner. I 2023 solgte vi nærmere 4000 produkter produsert av 556 førsteleddsleverandører i 38 land. Våre leverandører benytter igjen en mengde produsenter og underleverandører, og over hele verden vil vår forretningspraksis kunne påvirke mennesker, miljø og dyr.

Vi står overfor stadig nye utfordringer i våre komplekse verdikjeder. Å sikre ansvarlighet har gått fra å være et "eget initiativ" til å bli et "krav" om proaktivitet, spesielt med innføringen av Åpenhetsloven. I 2023 rapporterte vi for første gang på Åpenhetsloven i kraft av vedlagte rapportering. Denne redegjørelsen er vårt beste verktøy for å sikre å god informasjon om hvordan vi jobber med aktsomhetsvurderinger i verdikjeder med høy risiko for menneskerettighetsbrudd.

Vi ser med spente øyne på de kommende lovverk og rapporteringskravene vi, som en del av NorgesGruppen, skal etterleve for 2024. EUs Bærekraftsdirektiv (CSRD), vil for oss innebære en betydelig utvidelse av rapporteringsplikten. Selv om Unil i første omgang vil være underlagt CSRD som en del av NorgesGruppen, vil metodikken og rapporteringskravene ha en stor påvirkning på vårt arbeid. Våre leverandører og underleverandører vil også møte økte krav til tiltak og dokumentasjon som igjen vil skape ringvirkninger i alle verdikjeder.

Vi tror at et felles fokus på disse problemstillingene vil skape en positiv utvikling for de svakeste leddene i våre verdikjeder, og vi vil bidra så godt vi kan til dette.

Forbrukerne evaluerer oss i hvert produktvalg de gjør, og vårt mål er å bygge merkevarer som folk kan stole på. Kundene skal være trygge på at vi tar vårt ansvar, og vi vil bidra til å gjøre det enkelt for forbrukere å ta bærekraftige valg.

" Vi tror at et felles fokus på disse problemstillingene vil skape en positiv utvikling for de svakeste leddene i våre verdikjeder, og vi vil bidra så godt vi kan til dette. "

Odd Ture Wang
Administrerende direktør

Styrets signatur

Unil AS

Styret i Unil AS bekrefter med dette å ha mottatt og lest rapport utarbeidet for Etisk handel Norge som også danner grunnlaget for vår redegjørelse:

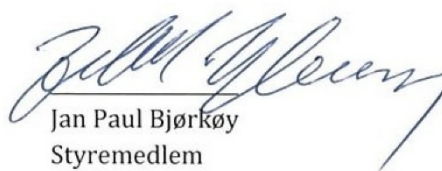
Aktomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

Unil AS

Øyvind Andersen
Styrets leder

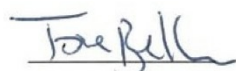
Jan Paul Bjørkøy
Styremedlem

Knut Hartyig Johannson
Styremedlem

Ragna Bergholt Rom
Styremedlem

Tore Bekken
Styremedlem

Odd Ture Wang
Administrerende direktør

Oslo
18.03.2024

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Unil AS

Adresse hovedkontor

Karenslyst allè 12-14, Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

NorgesGruppens egne merkevarer. First Price, Eldorado, Jacobs Utvalgte, Unik, Fauna, Fiskemannen, Folkets, Fersk og Ferdig, Seidel og GoEco.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Unil AS er ansvarlig for import, utvikling, innkjøp og markedsføring av produkter under NorgesGruppens egne merker, og har en portefølje på ca. 4000 produkter. Unil AS er eid av NorgesGruppen.

Våre merker selges til både dagligvare- og storhusholdningssektoren (bensinstasjoner, kiosker, gatekjøkken, restauranter, kantine og hoteller). Vi har produkter innen både mat- og non-food-kategoriene.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

11 562 906 680

Antall ansatte

183

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Julie Haugli Aarnæs, Fagsjef Bærekraftig Handel

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

julie.haugli.arnaes@unil.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Unil solgte i 2023 3961 produkter fra 556 førsteleddsleverandører i 38 land. Våre førsteleddsleverandører har igjen mange produsenter og underprodusenter.

Unil har ca. 25 Kategori- og innkjøpssejere som alle har sine klart definerte ansvarsområder. Hver enkelt er ansvarlig for kontrakter, oppfølging og dialog med leverandørene våre. Vi kjøper inn både packers brand (leverandørers egne varelinjer), standardiserte varer som legges i vårt design, spesialtilpassede varer og bulk varer (råvare som pakkes i Norge). De fleste av våre leverandører har vi langsiktig samarbeid med, hvor kontrakter reforhandles og fornyes årlig. I tillegg vi har også flere 2 og 3 års kontrakter.

Unil har i hovedsak tre former for innkjøpsprosesser: lokale, gjennom United Nordic (UN) eller European Marketing Distribution (EMD). Hvordan det enkelte produkt forhandles, avgjøres av faktorer som produktets kompleksitet, antall mulige leverandører, hvor mange andre av våre innkjøps samarbeidspartnere som har tilsvarende produktet, risiko i verdikjeden og prissensitivitet.

Dersom resultatet av en forhandling blir at vi skal bytte leverandør, enten pga. pris, kvalitet, leveringsevne, mislighold av kontrakter eller brudd på vår CoC, så varsles disse i henhold til spesifikasjoner i kontrakter. Ved avslutning av et samarbeid med en leverandør har vi fokus på å finne løsninger som er gode for begge parter. I mange tilfeller vil eksisterende leverandør levere varer utover opprinnelig avtaleperiode, dersom dette er hensiktsmessig. Det kan for eksempel være at leverandør sitter med stort lager av råvare eller emballasje.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

556

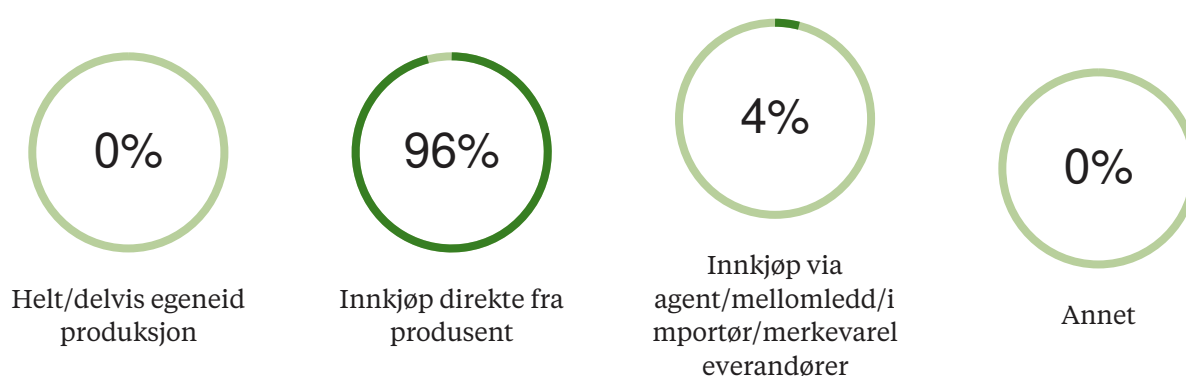

Kommentar til antall leverandører

Antall leverandører oppgitt er førsteleddsleverandører

Type innkjøp/ leverandørforhold

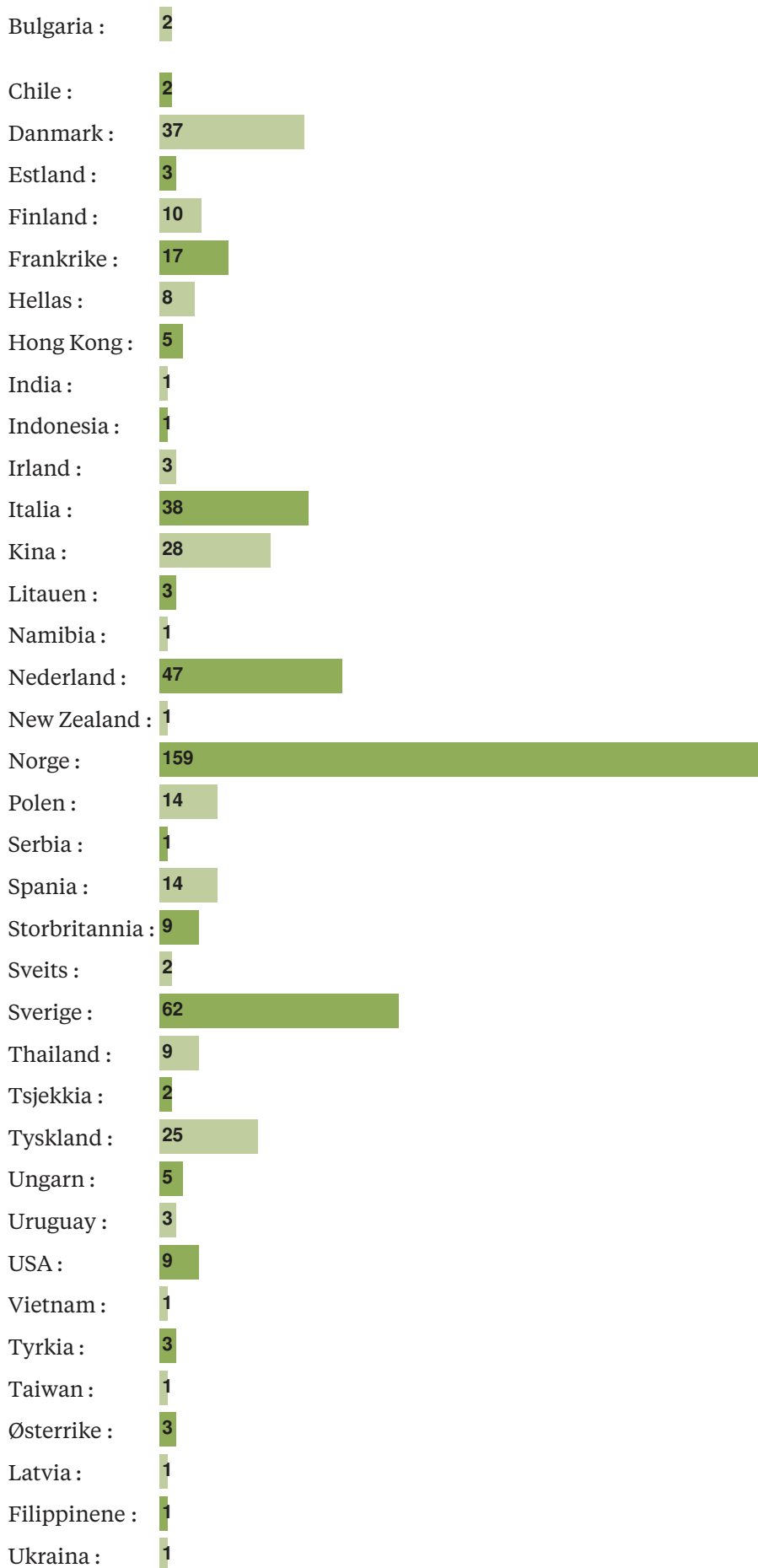
Estimat

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Belgia : 23

Vi har 556 hovedleverandører. Listen over er en fordeling av opprinnelsesland på disse. Hver leverandør kan igjen ha nange produsenter, underleverandører av emballasje og innsatsfaktorer, leverandører av råvarer og småskalabønder som ikke er inkludert i tabellen over.

Vi har for definerte risikoland oversikt over alle produsenter (der produktet blir satt sammen).

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

40 592

Antall produsenter dette er basert på

91

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

447

Kommentar til antall arbeidere

Antall arbeidere oppgitt er basert på data hentet fra 91 produsenter som har en aktiv BSCI revisjon. For øvrige leverandører er antall arbeidere ikke kartlagt.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

---

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Sende spørreundersøkelse til utvalgte leverandører for å kartlegge oppfattelse av vår innkjøpspraksis, ihht. rutine for ansvarlig innkjøpspraksis

Status: Utsatt til 2024

2

Mål: Sette tiltak på identifiserte risikoråvarer. Se identifiserte risikoråvarer under kartlegging

Status: Oppdaterte tiltak/retningslinjer - se identifiserte risikoråvarer under kartlegging.

3

Mål: Oppdatere Code of Conduct ihht. ny BSCI CoC

Status: Code of Conduct er oppdatert. Se vedlagt.

4

Mål: Videre kartlegging av levelønn og muligheter i verdikjeden

Status: I 2022 deltok vi i et pilotprosjekt for å teste en ny modell for beregning av gapet mellom levelønn og faktisk lønn hos fabrikkarbeidere i Kina. Modellen er utviklet av Shift og Capitals Coalition, to organisasjoner med spisskompetanse på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Hensikten med prosjektet var å se om vi kunne finne en effektiv og skalerbar metode for måling av levelønn. Modellen tar utgangspunkt i den anerkjente Anker-metoden for beregning av levelønn. I denne piloten samlet vi inn data fra 10 av våre produsenter i Kina. Vi samlet inn data både fra BSCI-revisjoner og direkte fra produsentene. Vi har i 2023 mottatt modellen fra prosjektet og vært i dialog med Amfori som også var deltakende i prosjektet på hvordan man kan inkludere modellen i revisjonene.

5

Mål: Gjennomføre QuizRR opplæring hos 3 produsenter i Kina og 2 i Thailand

Status: Vi har i 2023 jobbet med å identifisere en ny måte å benytte QuizRR skal få best mulig effekt. Dette innebærer at vi nå vil benytte tre av lisensene våre hos en produsent i Thailand hvorav 2 av lisensene går til rekrutteringselskapene. Formålet er å nå arbeiderne i rekrutteringsøyeblikket. Med dette ønsker vi å oppnå at arbeiderne får nødvendig opplæring om deres rettigheter ved ansettelse da en stor del av utfordringene knyttet til utnyttelse av migrantarbeidere omhandler rekruttering. Øvrige 2 lisenser vil benyttes i Kina.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Oppdatere risikovurdering på land og råvare.

2

QuizRR opplæring Thailand (produsent, rekrutteringsselskap) og Quizrr opplæring i Kina (2 produsenter).

3

Spørreundersøkelse til utvalgte leverandører på ansvarlig innkjøpspraksis.

4

Rapportering til NG i tråd med CSRD og med bakgrunn i dobbelt vesentlighetsanalyse.

5

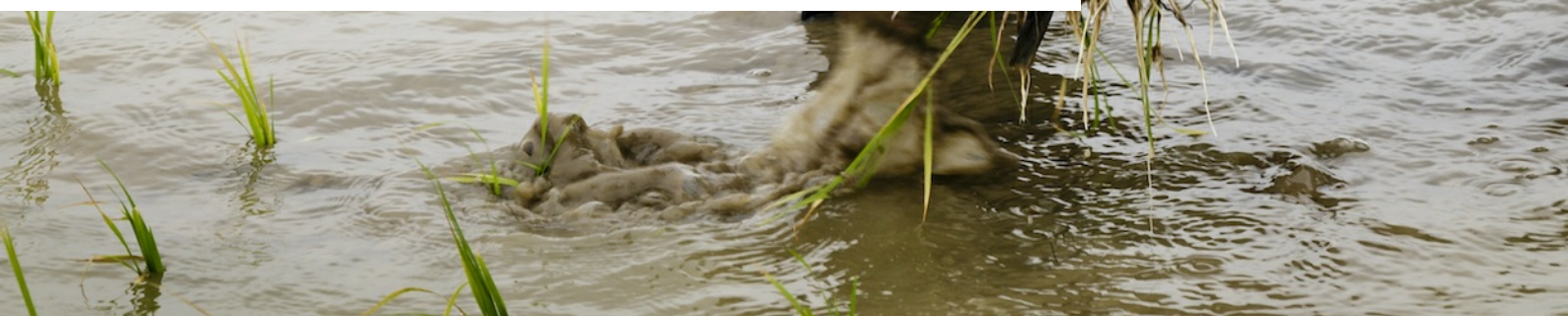
Sikre rutiner og leverandøroppfølging for ivaretagelse av avskogingsforordningen.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://unil.no/unil-tar-ansvar/aktsomhetsvurdering/> og <https://unil.no/supplier-information/due-diligence-assessments/>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

På våre nettsider, i NGs årlige bærekraftsrapport, i rapportering til Etisk handel Norge og i retningslinjer for etisk handel (Code of Conduct) beskriver vi våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd. For Unil handler bærekraftsarbeidet ikke kun om å redusere potensiell/faktisk negativ påvirkning for brudd på rettigheter og ødeleggelse av miljøet. Som samfunns- og næringslivsaktør skal vi bidra til positiv utvikling for menneskene og miljøet som bidrar til verdiskapning i våre verdikjeder.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Overordnet policyer for bærekraft utvikles av NorgesGruppen. Som heleid datterselskap forholder Unil seg til konsernets føringer. Unils egne policyer og retningslinjer for bærekraft blir utviklet i tråd med føringer fra NorgesGruppen og er forankret og vedtatt i ledergruppen. Vedtatte retningslinjer operasjonaliseres i styringssystemer og rutiner. Ved behov blir opplæring gitt til ansatte som har arbeidsoppgaver som påvirkes av nye eller oppdaterte policyer eller retningslinjer.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Unil arbeider for å sikre ansvarlighet i alle deler av våre verdikjeder. Ansvarlig innkjøp og leverandørkjedestyring i Unil skal sikre at varene våre, fra råvareproduksjon til butikk, ivaretar menneske – og arbeidstakerrettigheter, miljø og dyrevelferd. Dette som en del av Unils bærekraftstrategi og målsetninger innenfor bærekraft som helhet.

Vi skal gå foran og tilby produkter som balanserer økonomi, samfunn og miljø og bidrar til en bærekraftig utvikling. Vi skal gi forbruker trygghet for at varene de kjøper hos oss er produsert på en måte som ivaretar mennesker, dyr og miljø, og gjøre det enkelt å velge de mest bærekraftige alternativene.

Å sikre en bærekraftig verdikjede er utfordrende i en stadig mer kompleks verden der klimaendringer, økt forbruk og rask befolkningsvekst gjør våre verdikjeder mer sårbare og uoversiktlige. Dette krever at vi prioriterer vår innsats der risikoen for alvorlige brudd er størst, og at vi iverksetter effektive tiltak for å stanse, redusere og forebygge negativ påvirkning. Identifisering av risiko, vurdering, prioritering og implementering av tiltak kaller vi aktsomhetsvurderinger. NorgesGruppen forventer at det gjennomføres aktsomhetsvurderinger i Unil.

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en forventning fra myndigheter, FN og OECD og blir et lovkrav i 2022 gjennom Åpenhetsloven. Det er også en del av forpliktelsene vi har gjennom medlemskap i Etisk Handel Norge. Videre er det en forventning fra forbrukere, kunder og offentlige oppdragsgivere og sivilsamfunnsorganisasjoner at vi etterlever pliktene i Åpenhetsloven.

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en dynamisk og pågående prosess som involverer flere avdelinger, hvorav i hovedsak «Kvalitet og Bærekraft» samt «Kategori og Innkjøp». Funksjoner innenfor økonomi, marketing, innkjøp og lager vil også ha roller i arbeidet. Det overordnede ansvaret for at aktsomhetsvurderinger gjennomføres ligger hos ledergruppen som mottar rapportering på risiko, tiltak og fremdrift to ganger i året. Ansvaret for at aktsomhetsvurderinger operasjonaliseres ligger hos leder for Kvalitet og Bærekraft. Fagsjef Bærekraftig Handel er ansvarlig for å sikre at Unils arbeid med aktsomhetsvurderinger er i henhold til gjeldene lovverk og internasjonale rammeverk, for revidering og oppfølging av rutiner og policyer, opplæring av ansatte og implementering av relevante prosjekter. Fagsjef Dyrevelferd er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger på dyrevelferd. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger knyttet til land, råvare og produsent og skal i samarbeid med Fagsjef Bærekraftig Handel og Fagsjef Dyrevelferd utarbeide passende tiltak for å håndtere risiko. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede skal påse at aktsomhetsvurderinger blir implementert i leverandørkjeden. Videre ansvar for gjennomføring er spesifisert i interne rutiner. Kategori – og innkjøpssjefer har også en vesentlig rolle i gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger ved å følge rutine for ansvarlig innkjøpspraksis.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Ansatte med stillinger og arbeidsoppgaver knyttet til aktsomhetsvurderinger er kjent med dette gjennom rollebeskrivelser, i individuelle handlingsplaner, gjennom e-læringskurs, presentasjoner og gjennom definerte prosesser for produktutvikling. Arbeidet med bærekraft; strategier, mål, policyer og retningslinjer er integrert i virksomhetens styringssystem og rutiner.

Det gjennomføres jevnlig samtaler med hver enkelt kategori- og innkjøpssjef, med det formål å lage konkrete handlingsplaner med fokus på bærekraftig handel. Gjennom en årlig gjennomgang av handlingsplanene blir det informert og lært opp i nye risikoområder relevante for den enkelte kategori- og innkjøpssjef. Opplæring i bærekraftige verdikjeder og antikorrupsjons- og dilemmatrening følges også opp ved nyansettelser. Alle relevante tiltak ble i 2023 konkretisert i handlingsplan for markedsavdelingene (kategori- og innkjøp).

Opplæring innenfor bærekraftig handel er obligatorisk for alle nyansatte uavhengig av avdeling og stilling. Opplæringen internt blir i all hovedsak gjennomført av Fagsjef for bærekraftig handel, men opplæringen kan også innebære kurs og foredrag fra eksterne fagpersoner.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Unil har et stort fokus på kompetanseheving for ansatte med utgangspunkt i den enkeltes arbeidsoppgaver og fagområde. For ansatte involvert i aktsomhetsvurderinger og risikohåndtering gjennomføres kompetanseheving etter identifisert behov. I 2022 utviklet vi obligatorisk e-læringskurs i ansvarlig innkjøpspraksis som samtlige ansatte på hovedkontoret, samt selgere og relevante ansatte på lageret må gjennomføre.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Bærekraft er for Unil en forutsetning for god forretningsdrift. Våre forpliktelser og ambisjoner på bærekraft er forankret i strategier og handlingsplaner. Unil har elleve overordnede målsettinger for bærekraft i inneværende strategiperiode. Disse er:

1. Vi skal redusere klimagasser ved å redusere utslipp av CO2 fra prioriterte varegrupper.
2. Lageret vårt skal være klimanøytralt.
3. Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
4. Vi skal redusere matsvinn i vår verdikjede
5. Vi skal redusere og minimere eksponering av uheldige stoffer for forbrukere og miljøpåvirkningen der vi produserer varene våre.
6. Vi skal være en pådriver for sirkulær emballasje, bærekraftige emballasjematerialer, samt forhindre forsøpling i vår verdikjede.
7. Vi skal sikre at produksjon av kritiske råvarer ivaretar effektiv vannforvaltning.
8. Vi skal sikre en mer bærekraftig oppdrettssektor og fiskeriforvaltning i vår verdikjede.
9. Vi skal hjelpe forbrukerne til enklere valg for et sunnere kosthold og god helse.
10. Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får ivaretatt sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter.
11. Vi skal sørge for at dyrene i vår verdikjede behandles bra og lever i et miljø som fremmer god dyrevelferd.

De overordnede målene er igjen delt opp i flere delmål. Oversikt over delmålene finnes i Unils bærekraftsrapport for 2022, se: <https://online.flippingbook.com/view/469034458/>. Vi vil for rapportering for året 2023 gå over til en digital bærekraftsrapport. Denne vil ikke publiseres før høsten 2024 da vi avventer overgang til ny leverandør av nettside.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Ledelsen gjennomgår jevnlig fremdrift for arbeidet med bærekraft for å sikre at det er satt av tilstrekkelig med ressurser og prioriterer innsats for måloppnåelse. Ledelsens gjennomgang er årlig, men ledelsen for presentert fremgang på målsettinger i handlingsplan 2 ganger i året. Bærekraft og aktsomhetsvurderinger er en del av styrets agenda og det rapporteres årlig om fremdrift, muligheter og utfordringer. Handlingsplanens mål har frist om gjennomføring innen utgangen av 2025.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

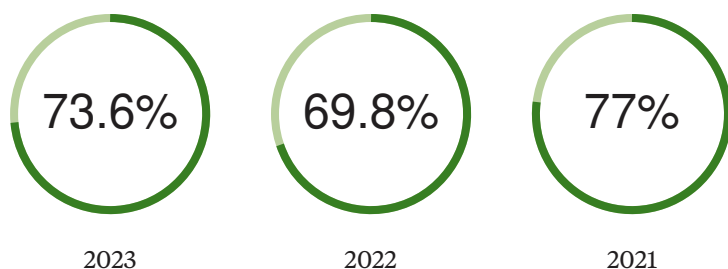
Unil har som policy at alle leverandører skal signere vår CoC og at alle leverandører i risikoland skal være villige til å registreres i Amfori/BSCI og kunne vise til en, til hver tid, gyldig sosiale revisjoner (Eller ha en gyldig SMETA revisjon). Alle nye leverandører i risikoland blir informert om deres forpliktelser under Amfori/BSCI på forhånd av kontraktsinngåelse. Unils CoC er vedlagt kontrakt. Den kan også leses på: <https://unil.no/unil-tar-ansvar/retningslinjer-og-krav/>

Kategori-innkjøpssejfer formidler i samarbeid med fagsjefer på kvalitet, formelle krav til nye leverandører før og under nye kontraktsrunder. Dersom leverandører har ytterlige tilbakemeldinger eller spørsmål vedrørende disse kravene, stilles dette ofte direkte til Kategori-innkjøpssejfer. Kategori- og innkjøpssejfer videreformidler dette videre til Fagsjef bærekraftig leverandørkjede, som i noen tilfeller tar dialogen videre med leverandørene. I spesifikke situasjoner, spesielt ved brudd av retningslinjer, følger Fagsjef Bærekraftig Handel opp dialog med leverandører med formål å sammen finne gode løsninger.

Unil har minimumskrav til leverandører disse vil alltid ligge i oppdatert versjon på; <https://unil.no/unil-tar-ansvar/retningslinjer-og-krav/>

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Antall signerte CoC vil ikke være 100 % da flere av våre leverandører ikke leverer produkter til våre egne merkevarer, det kan for eksempel være:

- leverandører av partivarer (partivarekjøp, for eksempel av kjent merkevare på hygiene, der Unil ikke er ansvarlig for produksjon og ikke står som forbrukerkontakt)
- merkevareleverandører som også leverer til NorgesGruppen og har signert NorgesGruppens retningslinjer for leverandører
- Leverandører der Unil som fungerer som importør på deres merkevarer men der Unil ikke har ansvar for produksjon eller salg.

Øvrige leverandører skal signere Unils Code of Conduct.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Fokuset på kommende EU lovverk samt arbeid med aktsomhetsvurderinger i tråd med Åpenhetsloven er stadig økende. Organisasjonen har i rapporteringsåret hatt et utvidet fokus på arbeidsmetodikk opp mot disse, samt forberedelser til det kommende rapporteringsdirektivet.

Unil har vært tydelig involvert i NorgeGruppens gjennomføring av dobbelt vesentlighetsanalyse og opplever at konsernet i stor grad står samlet på tiltak og arbeidsmetodikk fremover.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Migrantarbeidere i næringsmiddelsektoren i Thailand har begrenset kunnskap om sine rettigheter som kan føre til former for tvangsarbeid.	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid	Thailand
Systematisk bruk av overdreven overtid og svak sosial dialog hos produsenter i risikoland	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid	Kina
Utslipp og kjemikaliebruk på produksjonssteder som kan skade mennesker, miljø og lokale økosystemer.	Helse, miljø og sikkerhet Utslipp Energi Avfall Vann	Globalt
Ulovlig avskoging som resultat palmeoljeproduksjon.	Tvangsarbeid Barnearbeid Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø Korrupsjon	Brasil Indonesia

Ulovlig avskoging som resultat av papir/papp/trevirke produksjon.	Helse, miljø og sikkerhet Miljø Korrupsjon	Globalt
Arbeidstakerrettigheter spesielt barnarbeid i kaffe-, kakao- og te sektoren. Men også utfordringer knyttet til avskoging i kaffe- og kakao produksjon.	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelses Miljø Vann	Brasil Indonesia India Kenya Sri Lanka Vest-Afrika
Overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på arbeidstakerrettigheter i sjømatindustrien.	Tvangsarbeid Helse, miljø og sikkerhet Miljø Dyrevelferd	Globalt
Prioritert risikoråvare: Gummi	Tvangsarbeid Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø Vann	Thailand
Prioritert risikoråvare: Cashew	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø Vann	Vietnam Vest-Afrika
Prioritert risikoråvare: Appelsin	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Lønn Miljø	Brasil

Prioritert risikoråvare: Ananas	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø Korrupsjon Vann	Costa Rica Indonesia Thailand
Prioritert risikoråvare: Aprikoser	Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn	Tyrkia
Prioritert risikoråvare: Bomull	Tvangsarbeid Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid Miljø	India Kasakhstan Pakistan
Prioritert risikoråvare: Hasselnøtter	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø	Tyrkia
Prioritert risikoråvare: Ris	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø	India Pakistan Thailand Vietnam

Vi gjennomfører risikovurderinger hvor vi identifiserer og prioriterer de mest vesentlige områdene på bakgrunn av alvorlighetsgrad, omfang og mulighet for reversering av potensiell og faktisk risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter og negativ miljøpåvirkning. Vi har løpende dialog med leverandører i risikoland på strukturelle brudd på arbeidstakerrettigheter som utstrakt bruk av overtid, korrekt kompensasjon, retten til fri organisering og kollektive forhandlinger og helse, miljø og sikkerhet for å bidra til forbedringer. Vi gjør løpende oppdatering av våre risikovurderinger der ny informasjon fremkommer.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

a) Vi gjennomfører risikovurderinger annethvert år, men også løpende ved spesifikke hendelser, på land- og råvare nivå hvor vi identifiserer potensiell/faktisk negativ påvirkning og utarbeider tiltak for å håndtere dette. Alle potensielle og eksisterende leverandører og produkter blir risikovurdert løpende.

b) Vi prioriterer tiltak på våre produkter og i vår verdikjede. Logistikk gjør egen risikovurdering som ikke er redegjort for i denne rapporteringen.

c) Vurdering baserer seg på Amfori BSCI Country Risk Classification List, råvareinformasjon fra Verisk Maplecroft og andre anerkjente risikokilder, BSCI rapporter og kjennskap til leverandør. Faglige og forskningsbaserte rapporter blir også tatt i bruk til den grad det er relevant.

d) Det er flere områder og råvarer som ikke dekkes av eksisterende kilder, der dette er tilfelle gjør vi egne vurderinger. I særlige situasjoner, og hvor det er nødvendig bestiller vi eksterne rapporter fra relevante fagmiljøer. Vi har dialog med relevante interessenter inkludert sivilsamfunnsorganisasjoner, fagbevegelse og sertifiseringsordninger i arbeidet med risikokartlegging og spesielt i prioritering og iverksetting av tiltak for å redusere negativ påvirkning for å sikre en effektiv og helhetlig tilnærming for forbedringsarbeid.

Indikator

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

---

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi identifiserte prioritert risiko for tiltak i slutten av 2021, arbeidet med utvikling av tiltak har fortsatt i 2022 og i 2023. Vi vil oppdatere hele risikovurderingen 1. mai våren 2024.

Unil har i løpet av 2023 identifisert tre grove brudd på menneske og arbeidstakerrettigheter tilknyttet vår verdikjede:

1. Bær fra underleverandør til vår syltetøyleverandør – utnyttelse av thailandske migrantarbeidere i Sverige. Saken er under etterforskning av svenske myndigheter. Unil har i samarbeid med andre kunder igangsatt en uavhengig utredning for å sikre at gjenoppretting og ivaretagelse av de omfattede migrantarbeiderne er ivaretatt.
2. Underleverandør av Alaskan Pollock – vi har i 2023 gjennom omfattende journalistikk avdekket Uigurer utsatt for tvangsarbeid hos produsent av Alaskan Pollock i Kina. Unil har avsluttet forholdet med underleverandøren da videre dialog ikke ansees som formålstjenlig.
3. Kyllingprodusent i Thailand – gjennom sosial revisjon har vi avdekket betydelige HMS-avvik og avvik knyttet til tilbakebetaling av rekrutteringsavgifter. Unil er i tett dialog med produsent om utbedring av HMS avvik og tilbakebetaling av rekrutteringsavgifter. Leverandøren har vist stort forbedringsvillighet, har rettet opp HMS avvik, hatt aktiv dialog med Unil og andre berørte interessenter og har satt klare og korte frister på tilbakebetaling av rekrutteringsavgifter.

Gjennom våre sosiale revisjoner har vi, i risikoland, identifisert flere mindre avvik knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Avvikene er grundig undersøkt og er under oppfølging.

A woman in a blue lab coat and cap is shown in profile, looking down at a laptop in a laboratory setting. Other people in similar attire are visible in the background, working at their stations. The scene is brightly lit with overhead fluorescent lights.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Migrantarbeidere i næringsmiddelsektoren i Thailand har begrenset kunnskap om sine rettigheter som kan føre til former for tvangsarbeid.
Overordnet mål :	Bedre forholdene for migrantarbeidere i den thailandske næringsmiddelindustrien.
Status :	Pågående.
Mål i rapporteringsåret :	Pilotprosjekt på Quizrr-opplæring simultant hos produsent og de to rekrutteringsbyråene produsentene benytter.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

I 2023 har vi inngått avtale med produsent i Thailand for pilotprosjekt på Quizrr-opplæring simultant hos produsent og de to rekrutteringsbyråene produsentene benytter. Vi vil gjennom dette jobbe med å identifisere mulig videre tiltak for produsenter som benytter migrantarbeidere og deres rekrutteringsbyråer.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Se over.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Systematisk bruk av overdreven overtid og svak sosial dialog hos produsenter i risikoland
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	102 av 109 (94 %) produsenter i risikoland hadde ved utgangen av 2023 en gyldig sosial revisjon - kun EMV
Mål i rapporteringsåret :	Alle produsenter i risikoland skal ha en gyldig sosial revisjon (eks BSCI, SMETA, SA 8000).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

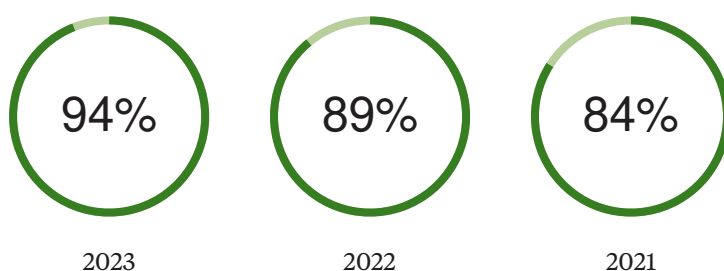
Vi krever at alle produsenter i risikoland skal ha en gyldig sosial revisjon. Vi følger opp der vi har ansvar og følger opp alle vesentlige gjennomgående utfordringer både gjennom BSCI og andre innhentede revisjoner. Der vi ikke har direkte ansvar (RSP BSCI), følger vi opp at alle avvik er lukket.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Sosiale revisjoner benyttes til å fange opp produsenter som ikke ivaretar krav til arbeidstakerrettigheter. Vi vil i 2024 jobbe videre for å sikre at 100 % av våre produsenter i risikoland har en sosial revisjon og videre følge opp at alle avvik blir lukket.

Indikator

Andel produsenter i risikoland som har en sosial revisjon

Prioritert negativ påvirkning/skade	Utslipp og kjemikaliebruk på produksjonssteder som kan skade mennesker, miljø og lokale økosystemer.
Overordnet mål :	Vi skal redusere og minimere eksponering av uheldige stoffer for forbrukere. Vi skal redusere miljøpåvirkningen der vi produserer varene våre.
Status :	Tidligere mål på 65 % ble nådd i 2022
Mål i rapporteringsåret :	Alle NorgesGruppens produsenter av non-food merkevarer skal ha en miljøsertifisering i henhold til våre retningslinjer. (ISO 14001, Svanen, Bra Miljøvalg, Blå Engel, GOTS, Økotex Step).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

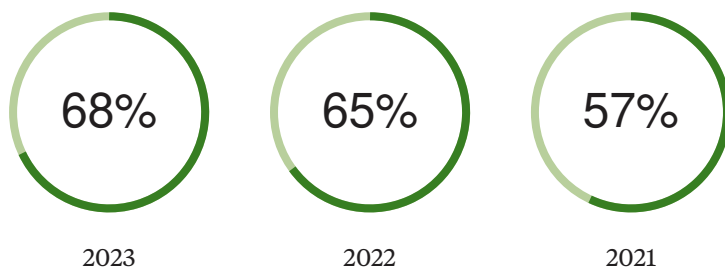
Flere non-food produsenter har blitt miljøsertifisert. Vi etterspør også miljøsertifisering hos matprodusenter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ved å etterspørre miljøsertifisering hos produsent bidrar vi til å redusere vår negative miljøpåvirkning, samt bidra til høyere etterspørsel etter miljøsertifisert produksjon. Målet er oppdatert til at samtlige non-food produsenter (100 %) skal ha en gyldig miljøsertifisering innen 2030. Vi har sett en økende modenhet på dette området de siste årene og vi forventer at vi vil kunne komme nærmere målet innen strategiperioden er omme.

Indikator

Andel non-food produsenter med miljøsertifisering

Prioritert negativ påvirkning/skade	Ulovlig avskoging som resultat palmeoljeproduksjon.
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
Status :	98 %
Mål i rapporteringsåret :	<p>Hvis et non-food produkt inneholder palmeolje skal det som minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG), Mass balance er godkjent så lenge markedstilgangen er dårlig. Hvis et matprodukt inneholder palmeolje skal det som minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG).</p> <p>Retningslinje for palmeolje i non-food har endret seg, og vi godkjenner midlertidig MB for palmeoljederivater i non-food da markedstilgangen på segregert palmeolje er for dårlig. Vi antar at dette vil endres som følge av avskogingsdirektivet. Der mulig bytter vi til annen råvare.</p>

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi har over mange år jobbet med å redusere andel produkter inneholdende palmeolje. Der hvor vi ser at det av funksjons- eller smaksmessige årsaker har vært vanskelig å fjerne palmeoljen har vi valgt å innføre en retningslinje som beskrevet over.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Sertifisert og sporbar palmeolje er et godt alternativ som sikrer at palmeoljen ikke er dyrket på avskoget arealet og samtidig stiller krav til ivaretagelse av arbeidere samt biomangfold. Retningslinjen har derfor som formål å redusere risiko for avskoging, brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter og ivaretagelse av miljø.

Indikator

Andel av food produkter med palmeolje som er sertifisert etter RSPO IP eller segregert.

2023: **98**

2022: **56**

2021: **61**

Hvis et non-food produkt inneholder palmeolje skal det som minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG). Hvis et matprodukt inneholder palmeolje skal det som minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG).

Prioritert negativ påvirkning/skade	Ulovlig avskoging som resultat av papir/papp/trevirke produksjon.
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede
Status :	89 %
Mål i rapporteringsåret :	Alle våre nye og eksisterende papir og trevirkeprodukter skal innen utgangen av 2025 være sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanen, eller bestå av resirkulert materiale. Det skal ikke brukes råvarer som stammer fra tropisk tømmer i våre produkter.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

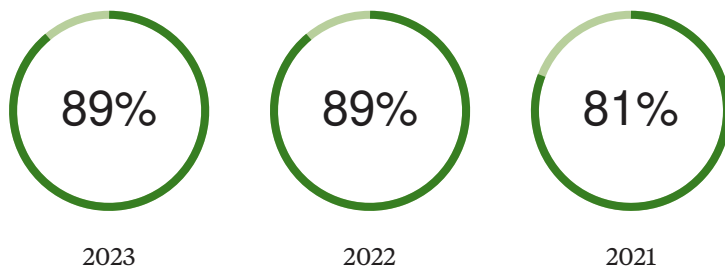
Resterende produkter inneholdende trevirke som ikke er sertifisert eller består av resirkulert materiale skal endres til dette innen utgangen av 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Tiltaket er ment å redusere vår risiko for ulovlig avskoging samt bidra til sporbarhet på opprinnelse.

Indikator

Andel papir og trevirkeprodukter som er sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanen

Mye arbeid gjort i 2023 vil vises på status i 2024

Prioritert negativ påvirkning/skade	Arbeidstakerrettigheter spesielt barnarbeid i kaffe-, kakao- og te sektoren. Men også utfordringer knyttet til avskoging i kaffe- og kakao produksjon.
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Kakao 78 % Kaffe 100 % Te 100 %
Mål i rapporteringsåret :	Alle våre kaffe- eller kakaoprodukter skal være Fairtrade eller Rainforest Alliance sertifiserte. Alle våre te-produkter skal være Fairtrade sertifiserte.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

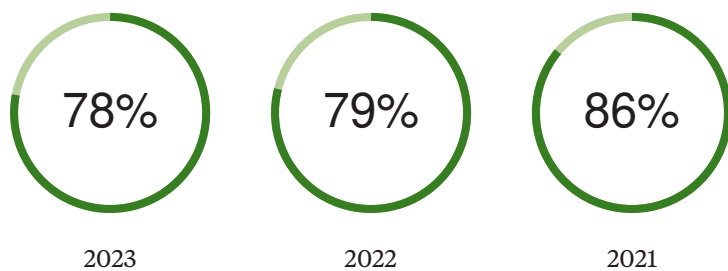
Vi vil i løpet av 2024 gjøre en større kartlegging på kakao for å sikre at de resterende produsentene lever opp til våre retningslinjer eller kan vise til andre risikoreducerende tiltak som blir ansett som tilstrekkelige. Status utgangen av 2023; Kakao: 27 av 122 er ikke i henhold til retningslinje, de fleste av disse er packers brand der Unil har lavere påvirkning på valg hos produsenten.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser sertifisering av kakao i våre produkter som det viktigste risikoreducerende tiltaket vi har når det kommer til bedre vilkår for bønder, omlegging til mer bærekraftig produksjon, mindre risiko for barnarbeid, mindre risiko for ulovlig avskoging, samt ivaretagelse av biodiversitet.

Indikator

Andel kakaoprodukter som er sertifiserte

Prioritert negativ påvirkning/skade	Overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på arbeidstakerrettigheter i sjømatindustrien.
Overordnet mål :	Vi skal sikre at våre fisk- og sjømatprodukter kommer fra produsenter som jobber for en mer bærekraftig verdikjede.
Status :	98 %
Mål i rapporteringsåret :	All fisk og sjømat fra risikoområder skal være sertifisert etter MSC/ASC

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

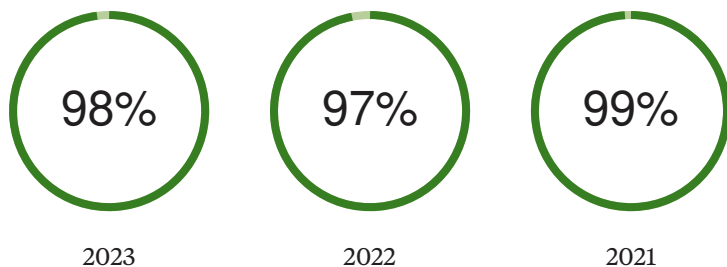
1 av 50 fisk og sjømatprodukter fra risikoområder var ved utgangen av 2023 MSC/ASC-sertifisert. Vi forventer at det siste produktet vil møte sertifiseringskrav i løpet av 2024.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi har innført retningslinje på sertifisering av definerte risikoarter innen sjømat da det for noen arter og i noen industrier er høy risiko for overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter. Ved å sette krav til MSC/ASC sertifisert råvare vil denne risikoen reduseres, samtidig følger vi opp sertifiseringsordningen for å styrke arbeidet rettet mot menneske- og arbeidstakerrettigheter ombord på MSC-sertifiserte fartøy.

Indikator

Andel fisk- og sjømat fra risikoprodukter som er ASC- eller MSC sertifiserte.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Gummi
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	ikke påbegynt
Mål i rapporteringsåret :	Sikre ny retningslinje/tiltak for råvaren

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Sertifisert råvare vil etterspørres i 2024. Retningslinje må utvikles for alle produkter inneholdende gummi - vil bli underlagt avskogingsforordningen.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at retningslinjen på råvaren vil sikre opprinnelsesdokumentasjon som ivaretar avskogingsforordningen og at vi kan ivareta kravet om at våre produkter inneholdende gummi råvaren ikke kommer fra avskogede områder.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Cashew
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	I henhold til prosjektmål EHN prosjekt på cashewnøtter Ytterligere tiltak i egen verdikjede: Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Se prosjektmål; <https://etiskhandel.no/vietnam/>

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Appelsin
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Utsatt grunnet råvaresituasjonen
Mål i rapporteringsåret :	Sikre ny retningslinje/tiltak for råvaren Utrede tilgang på Fairtrade sertifisert råvare i samarbeid med hovedleverandør.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi har utredet mulighetene for retningslinje om Fairtrade-/Rainforest Alliance sertifiserte appelsiner, men der har ikke vært mulig å gjennomføre da råvaresituasjonen har vært vanskelig. Vi har tett dialog med hovedleverandør.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser risikoen på appelsiner som høy og vi har som mål å settet tilstrekkelig risikoreduserende tiltak. Sertifisering er en mulighet, men det er også andre tiltak som vår hovedleverandør ser på. Arbeidet følges opp i 2024.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Ananas
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Screenet
Mål i rapporteringsåret :	Sikre ny retningslinje/tiltak for råvaren Tiltak: Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Retningslinje: vi ser på tilgjengelighet på sertifisert råvare for bedre forhold på gårdsnivå.

Tiltak: Samtlige råvareleverandører har vært screenet og er godkjent i løpet av 2023

Retningslinje: Vi har igangsatt dialog med leverandører for tilgang på sertifisert råvare.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser risikoen på ananas som høy og vi har som mål å settet tilstrekkelig risikoreducerende tiltak.

Sertifisering er en mulighet og vi ser på modenhet i verdikjeden samt andre mulige tiltak og modenhet i verdikjeden. Arbeidet følges opp i 2024.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Aprikoser
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Screenet
Mål i rapporteringsåret :	Sikre ny retningslinje/tiltak for råvaren Tiltak: Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Tiltak: Samtlige råvareleverandører har vært screenet og er godkjent i løpet av 2023. Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Screening av råvareleverandører medfører en vurdering av modenhet hos produsenten og gir oss en indikasjon på om det er behov for ytterligere tiltak i verdikjeden. Valg av leverandør med høy grad av modenhet er et resultat av screeningen i 2023. Da aprikoser er et risikoprodukt vil screeningen være årlig og vi vurderer samtidig om det er andre risikoreduserende tiltak som bør gjennomføres og om det evt. er sertifiseringer, prosjekter e.l. vi kan benytte/delta i.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Bomull
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Utvidet utredning påbegynt Forslag til retningslinje foreligger
Mål i rapporteringsåret :	Sikre ny retningslinje/tiltak for råvaren Tiltak 2023: Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic. Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Tiltak: Samtlige råvareleverandører har vært screenet i løpet av 2023. Leverandørens risikoreducerende tiltak i verdikjeden er for svake. Ytterligere tiltak i form av sertifisering er påkrevd for å kunne sikre tilstrekkelig god informasjon.

Retningslinje: Forslag til ny retningslinje foreligger.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer både forbedret sporbarhet, sosiale revisjoner i produksjonen og tiltak for å sikre arbeideres rettigheter ved å benytte sertifisert råvare på bomull. Det er gjort en vurdering av flere typer sertifiseringsordninger og retningslinje vil gjenspeile flere mulige. Det er forventet at vedtak om ny retningslinje på bomull implementeres i løpet av 2024.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Hasselnøtter
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	https://online.flippingbook.com/view/469034458/48-49/
Mål i rapporteringsåret :	Pilotprosjekt på det digitale verktøyet Farmforce hos vår hasselnøttprodusent i Tyrkia, Avella.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

I samarbeid med vår hasselnøttprodusent Avella har vi testet Farmforce i vår verdikjede. Farmforce har utviklet et verktøy for digitalisering av data knyttet til produksjon av landbruksvarer. Deres visjon er å påvirke positivt i verdikjedenes «første mil» og gjennom økt transparens bidra til mer rettferdig handel.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

I løpet av våren 2024 forventer vi å kunne redegjøre for arbeidsforhold og vilkår hos samtlige av våre hasselnøttbønder. Og gjennom dette kunne identifisere forbedringsområder samt mulige tiltak.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Prioritert risikoråvare: Ris
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Prosjektet med Oxfam ble avsluttet som planlagt i 2022. Tiltak videre er å kjøpe SRP sertifisert ris.
Mål i rapporteringsåret :	Sikre SRP sertifisert basmatiris fra Pakistan.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi vil i løpet av 2024 lansere noen sorter SRP sertifisert ris. <https://unil.no/unil-tar-ansvar/ansvarlig-verdikjede/prosjekt-for-risbonder/>

Vi anser SRP sertifiser ris som et godt risikoreduserende tiltak og vi har begynt med basmatiris fra Pakistan samt Jasminris med mulig opprinnelse fra Thailand, Vietnam, Kambodsja.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Se link over for fordeler med SRP-sertifisert ris. Vi jobber med å sikre at alle våre risprodukter kan sertifiseres der hvor det er mulig.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Unil har i 2023 fortsatt arbeidet med å redusere vårt miljø- og klimafotavtrykk. Utover å øke andelen av miljøsertifiserte non-food leverandører har vi gjort en rekke tiltak på produkt, emballasje og på vårt lager. I tillegg til øvrige tiltak i verdikjeden jobber vi nå med ISO 140001 sertifisering av vårt lager.

Mål på miljøsertifisering hos leverandører ligger over. I tillegg har vi følgende reduksjon på våre plastmål:

Indikator

Redusere bruk av jomfruelig plast i vår emballasje (-20 % jomfruelig plast i strategiperioden = 230 tonn i året).

2023: -260

2022: -195

Status pr. 2023: 565 av 1121 tonn.

Redusere jomfruelig plast i vårt non-food sortiment. -20% jomfruelig plast (200 tonn i året)

2023: -110

2022: -157

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vi har kartlagt klimautslippene fra produktene vi selger (i scope 3) og vil fremover samarbeide med NorgesGruppen for å redusere klimautslipp fra våre produkter.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Se rammeverk for aktsomhetsvurderinger samt ansvarlig innkjøpspraksis.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

<https://unil.no/globalassets/vedlegg/krav-og-retningslinjer/unils-krav-og-retningslinjer-til-leverandor-og-produkt.pdf>

Nye retningslinjer er under vurdering

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi har i rapporteringsåret ikke jobbet konkret med tiltak som gjelder fagorganisering og kollektive forhandlinger. Vi støtter opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger og andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon gjennom oppfølging av sosiale revisjoner gjennom vårt medlemskap i BSCI og gjennom prosjektene vi deltar i. Eksempelvis gjennom Quizrr-opplæring og vårt samarbeidsprosjekt i Vietnam.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Kompetansebehovet er avhengig av problemstillingene leverandørene står overfor. Dette er typisk generelle arbeidstakerrettigheter og HMS, men vi ser også at det er et fortsatt behov for økt kunnskap rundt medarbeiderinvolvering, fri fagorganisering, diskriminering, levelønn og miljøhåndtering. Vi jobber løpende for å kartlegge kompetansebehov og tilby leverandører relevant opplæring gjennom kurs i regi av eks. Amfori BSCI, prosjektdeltakelse og digitale løsninger som Quizrr.

I Thailand har vi identifisert et spesifikt behov for opplæring innenfor etisk rekruttering relatert til ansettelse av migrantarbeidere i matindustrien. Dette har resultert i tiltak beskrevet i punkt 3.A.1. A.1.

I Vietnam har vi i samarbeid med Etisk handel Norge og andre aktører i bransjen identifisert behovet for kompetanse og opplæring for både bønder og prosesseringsanlegg i bærekraftig jordbrukspraksis og sosial dialog. Dette har resultert i tiltak beskrevet i punkt 3.A.1.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi har omfattende konsernfelles rutiner for antikorrupsjon. I tillegg gjennomfører vi dillemmatrening for alle ansatte med relevant stillingsbeskrivelse. 88 personer deltok på dillemmatrening i 2022. Det vil også bli gjennomført i 2024.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

<https://unil.no/unil-tar-ansvar/dyrevelferd/>

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

Henviser til 1 A: Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en dynamisk og pågående prosess som involverer flere avdelinger, hvorav i hovedsak «Kvalitet og Bærekraft» samt «Kategori og Innkjøp». Funksjoner innenfor økonomi, marketing, innkjøp og lager vil også ha roller i arbeidet. Det overordnede ansvaret for at aktsomhetsvurderinger gjennomføres ligger hos ledergruppen som mottar rapportering på risiko, tiltak og fremdrift to ganger i året. Ansvaret for at aktsomhetsvurderinger operasjonaliseres ligger hos leder for Kvalitet og Bærekraft. Fagsjef Bærekraftig Handel er ansvarlig for å sikre at Unils arbeid med aktsomhetsvurderinger er i henhold til gjeldene lovverk og internasjonale rammeverk, for revidering og oppfølging av rutiner og policyer, opplæring av ansatte og implementering av relevante prosjekter. Fagsjef Dyrevelferd er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger på dyrevelferd. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger knyttet til land, råvare og produsent og skal i samarbeid med Fagsjef Bærekraftig Handel og Fagsjef Dyrevelferd utarbeide passende tiltak for å håndtere risiko. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede skal påse at aktsomhetsvurderinger blir implementert i leverandørkjeden. Videre ansvar for gjennomføring er spesifisert i interne rutiner. Kategori – og innkjøpssjefer har også en vesentlig rolle i gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger ved å følge rutine for ansvarlig innkjøpspraksis.

Alle mål og status på kvalitets- og bærekraftsrapportering fremlegges for ledelsen årlig.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Ved å følge opp den forventede effekten som har blitt identifisert før tiltaket igangsettes opp mot faktisk effekt. Gjennom leverandørbesøk, dialog med interessenter og valg av sertifiseringsordninger som kan vise til forebyggende og reduserende effekt for negativ påvirkning.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

I håndtering av negativ påvirkning/skade, avhengig av alvorlighetsgrad, omfang og vår muligheter for påvirkning, vil vi med utgangspunkt i situasjonen legge opp til en prosess hvor involverte parter deltar i prosessen for å forebygge, forhindre eller rette opp skade. Tilnærmingen til kommunikasjon vurderes ut ifra situasjonen og i samarbeid med berørte parter. Se rutine for gjenoppretting.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Gjennom årlig rapportering til Etisk handel Norge kommuniserer vi offentlig om vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger inkludert hvordan vi kartlegger og håndterer potensiell og/eller faktisk negative påvirkning/skade. I tillegg publiserer Unil en årlig bærekraftsrapport hvor vi beskriver vårt bærekraftsarbeid og rapporterer fremdrift på alle våre strategiske bærekraftsmål. Denne vil i 2024 være digital. Her og på våre nettsider vil vi også kommunisere offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade. Videre kommuniserer Unil også gjennom NorgesGruppens samfunnsrapport og diverse pressemeldinger, foredrag/presentasjoner. Ved forbrukerhenvendelser gir vi også spesifikk informasjon relatert til vårt arbeid med bærekraft og aktsomhetsvurderinger på generelt- og produktnivå.

Lenke til Norgesgruppens klimaregnskap hvor Unils klimaregnskap er inkludert
<https://www.norgesgruppen.no/barekraft/barekraft-i-norgesgruppen/et-miljoennlig-norge/>
NGs års - og bærekraftsrapport for 2023 publiserer innen 1. april 2024.

Se også Unils nettsider høsten 2024, samt Unils bærekraftsrapport for 2022.
<https://online.flippingbook.com/view/469034458/>

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Alle henvendelser ihht. kravet blir håndtert i likhet med alle øvrige henvendelser via kundeservice og SOME ansvarlige. Fagsjef bærekraftig handel og fagsjef bærekraftig leverandørkjede er ansvarlige for å svare ut alle henvendelser.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Rutine for gjenoppretting ble forankret av ledergruppen i januar 2023. Et krav i rammeverket for aktsomhetsvurderinger er at selskap skal sikre god gjenoppretting. Gjenoppretting skal sikre at forhold som påfører mennesker og /eller miljø skade skal stoppes, og at den som har fått sine rettigheter krenket skal motta oppreisning. Både stater, leverandører og vi som innkjøpere har et ansvar for å påse at ofre får rettmessig gjenoppretting i forhold til type og alvorlighetsgrad av rettighetsbrudd og skade. Det kan oppstå situasjoner hvor det er behov for gjenoppretting når Unil blir kjent med brudd på rettigheter som ikke fanges opp av sosiale revisjoner eller ikke har blitt løst lokalt hos leverandør. Informasjon om slike brudd kan komme fra arbeidere på produksjonssted, fagforeninger, lokale organisasjoner eller media. Selv om det juridiske ansvaret for gjenoppretting i de fleste tilfeller ligger hos ulike lands myndigheter og våre leverandører, forventes det at vi bidrar til å rette opp skade og påser at gjenoppretting blir gjennomført. Det er derfor viktig at Unil har en rutine for gjenoppretting som skal iverksettes i slike tilfeller.

Unil vil iverksette rutinen for gjenoppretting i situasjoner der;

- Situasjonen er presserende for ofrene og /eller en forsinket respons kan gjøre situasjonen verre eller gjøre det vanskeligere å håndtere og
- Den berørte parten ber om støtte og
- Det ikke er risiko for at Unils handlinger undergraver lokale rettslige prosesser eller på annen måte utsetter den berørte parten/offeret for ytterligere risiko.

Et steg i rutinen er å identifisere og definere hvilket ansvar de involverte leverandørkjedeaktørene har og påse at gjenoppretting blir gjennomført. Det kan være tilfeller der det umiddelbare behovet for handling for å stoppe skaden kan avvike fra det langsiktige kompensasjonsbehovet. Vår rutine definerer ansvarsavklaring.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Se 2.A.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Alle våre produkter er merket med vår kontaktinformasjon samt web-adresse. Vår eksterne varslingskanal er lett tilgjengelig på våre nettsider både på norsk og engelsk.

<https://unil.no/supplier-information/> Gjennom sosiale revisjoner slik som BSCI og SEDEX sikrer vi at arbeidere har tilgang til effektive klagemekanismer.

Flere av sertifiseringsordningene vi benytter har også klagemekanismer og vi blir informert om viktige interne hendelser via sertifiseringsordningene.

Kontaktinformasjon:

Unil AS

Julie Haugli Aarnæs, Fagsjef Bærekraftig Handel

julie.haugli.aarnaes@unil.no